

Mitä nämä kokeet ja tutkimukset kertovat?

Tutkimuksen lyhenne	Tutkimus	Mitä kertoo?
B-PVK	Perusverenkuva	Antaa yleiskuvan verisoluista ja hemoglobiinista.
P-Na	Plasman natrium	Natrium on tärkeimpiä elimistön nesteiden suoloja. Sopiva veren ja muiden nesteiden natriumpitoisuus on välttämätön aineenvaihdunnan toiminnalle.
P-K	Plasman kalium	Kalium on natriumin ohella toinen tärkeä veren suola. Nesteenpoistolääkkeitä käyttävien potilaiden kaliumarvoja tarkkaillaan säännöllisesti. Liian suuri kaliumarvo (hyperkalemia) liittyy ennen kaikkea munuaisten vajaatoimintaan.
P-ALAT	Plasman alaniiniaminotransferaasi	ALAT-pitoisuuden määrittäminen veriplasmasta on ensisijainen maksasoluvaurion tai -tulehduksen seulontatutkimus. Lihavuus johtaa usein maksasolujen rasvoittumiseen eli rasvamaksaan, joka jo sinänsä suurentaa ALAT-arvoja. ALAT-arvon nousu voi aiheuttaa myös sepsis eli verenmyrkytys, keuhkoinfarkti, jotkut lihassairaudet, sydämen vajaatoiminta tai munuaisten vajaatoiminta.
P-Krea	Plasman kreatiniini	Munuaisten toimintaa voidaan tutkia mittaamalla verestä aineita, jotka erittyvät munuaisten kautta pois. Jos erittyminen on tilapäisen syyn tai munuaistaudin vuoksi häiriintynyt, aineen määrä veressä suurenee. Yleisimmin tarkoitukseen käytetään kreatiniinia.
GFR	Laskennallinen munuaisten glomerulusten suodatusnopeus	Laskukaavalla saatu GFR-arvo (munuaisten hiussuonikerästen eli glomerulusten suodatusnopeus = glomerular filtration rate) on tarkempi munuaistoiminnan kuvaaja kuin pelkkä kreatiniiniarvo. GFR ottaa kreatiniinin ohella huomioon myös iän ja sukupuolen.
U-AlbKrea	Virtsan albumiini (proteiini)	Tilannetta, jossa albumiinimäärä virtsassa on jo hieman lisääntynyt, kutsutaan mikroalbuminuriaksi. Diabeteksessä lisääntynyt albumiinin erityminen merkitsee, että diabetekseen liittyvän munuaissairauden vaara on ilmeinen.
Lipidit (fP-Kol, fP-Kol-HDL, fP-Kol-LDL ja fP-Trigly)	Plasman paastoarvot: kokonaiskolesteroli ja ns. hyvä ja paha kolesteroli sekä triglyseridit	fP-Kol tutkimus tarkoittaa kokonaiskolesterolia. Käytännössä samalla tutkimuskerralla määritetään miltei aina myös HDL-, LDL- ja triglyseridiarvot. Suurentunut kolesteroliarvo lisää vaaraa sairastua valtimonkovettumatautiin eli ateroskleroosiin. Kohonnutta veren kolesterolia voidaan alentaa ruokavalion muutoksilla ja tarvittaessa kolesterolilääkkeillä, jolloin etenkin LDL-kolesterolin pieneneminen on tavoitteena. Vyötärölihavan henkilön laihduttaminen pienentää tehokkaasti veren triglyseridiarvoa. Triglyseridiarvo suurenee myös runsaan alkoholin käytön ja huonossa tasapainossa olevan diabeteksen yhteydessä.
B-HbA1c	Veren sokerihemoglobiini eli ns. pitkä sokeri	Diabeteksen hoidon onnistumista arvioidaan hemoglobiini HbA1c -tutkimuksella. HbA1c-arvo kuvastaa keskimääräistä veren glukoosin määrää edeltävän 2–8 viikon aikana.